

20 Δεκεμβρίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ,

Εφεσείων,

v.

ΛΑΜΠΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 9504)

5 *Μαρτυρία — Αξιολόγηση μαρτυρίας — Παράθεση από το Δικαστήριο αλληλοσυγκρουόμενης ιατρικής μαρτυρίας, κατάληξη σε συμπεράσματα και επιδίκαση αποζημιώσεων χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση και διευκρίνιση του αποδεκτού μέρους της — Η απόφαση ακυρώθηκε κατ' έφεση, εκδόθηκε διαταγή επανεκδίκασης.*

10 Ο εφεσείων - εναγόμενος εφεσίβηλε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου, με την οποία επεδίκασε στον εφεσίβλητο - ενάγοντα ΑΚ38.640 σαν ειδικές και γενικές αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες που υπέστη σε δυστύχημα.

15 Η έφεση, ουσιαστικά περιορίστηκε σε ένα λόγο, ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν αξιολόγησε ούτε διευκρίνησε ποια από την ενώπιόν του αλληλοσυγκρουόμενη ιατρική μαρτυρία αποδέχτηκε για να καταλήξει στα συμπεράσματά του.

Αποφασίστηκε ότι:

20 (1) Η πρωτόδικη απόφαση, περιείχε συμπεράσματα πάνω σε σοβαρές αλληλοσυγκρουόμενες πτυχές της υπόθεσης, όπως οι συνέπειες των τραυμάτων, η απώλεια ημερομισθίων και η πιθανότητα οστεοαρθρίτιδας, χωρίς προηγουμένως να γίνει εκτίμηση της ιατρικής μαρτυρίας και διατύπωση ευρημάτων στην βάση της εκτίμησης.

25

Η έφεση έγινε δεκτή με έξοδα. Εκδόθηκε διαταγή επανεκδίκασης.

Έφεση.

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Κορφιώτης, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 23 Ιουνίου, 1995 (Αρ. Αγωγής 444/90) με την οποία επιδικάστηκε υπέρ του ενάγοντα το ποσό των £38.640 ως αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες και ειδικές ζημιές που υπέστη σε δυστύχημα στο οποίο ενεπλάκη με τον εναγόμενο. 5

N. Περίδης με Τ. Χριστοφόρου, για τον Εφeseίοντα. 10

A. Θεοφίλου, για τον Εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα απαγγείλει ο Φρ. Νικολαΐδης, Δ. 15

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ.: Στις 23.6.1995 το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού εξέδωσε απόφαση εναντίον του εναγόμενου και υπέρ του ενάγοντος για ποσό £38.640 που αντιπροσωπεύει ειδικές και γενικές αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες που ο ενάγων υπέστη σε δυστύχημα στις 25.12.1988. Ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσείοντος-εναγόμενου περιόρισε την έφεσή του ουσιαστικά στον ισχυρισμό ότι το πρωτόδικο δικαστήριο δεν αξιολόγησε, ούτε και ξεκαθάρισε ποιά μαρτυρία από την ενώπιόν του ιατρική μαρτυρία αποδέχτηκε για να καταλήξει στα συμπεράσματά του. Ο πρωτόδικος δικαστής, αφού αναλύει σε κάποια έκταση την ενώπιόν του δοθείσα μαρτυρία σε ειδικό μέρος της απόφασής του με επικεφαλίδα “Ευρήματα του Δικαστηρίου”, καταλήγει ότι ο ενάγων υπέστη τις σωματικές βλάβες που στη συνέχεια αναλύει με λεπτομέρεια. Η ανάλυση αυτή, την οποία επαναλαμβάνουμε το Δικαστήριο δέχεται ότι συνιστά τις σωματικές βλάβες που υπέστη ο ενάγων, ουσιαστικά αποτελεί επανάληψη της μαρτυρίας που δόθηκε από τους γιατρούς που κλήθηκαν να μαρτυρήσουν για λογαριασμό του εναγόμενου. Ο πρωτόδικος δικαστής αναφέρεται επίσης εκτεταμένα και στην κοινή ιατρική έκθεση ημερ. 13.12.1994 των γιατρών Μιχάλη Πηλαβάκη, Χρίστου Κατσιάμη και Ηλία Γεωργίου, ειδικών ορθοπαιδικών που κατέθεσαν για λογαριασμό του εναγόμενου, συνεχίζει δε και παραθέτει και το τελικό τους συμπέρασμα. Στη συνέχεια και αφού παρατίθεται αριθμός υποθέσεων με επιδικασθείσες αποζημιώσεις, το Δικαστήριο κάτω από τον τίτλο “Απώλεια Μελλοντικών Απολαβών” και αφού αναφέρεται και πάλι στην ιατρική έκθεση των γιατρών της υπεράσπισης συνεχίζει για να ανατρέξει στις 35 40

αναντίλεκτες, όπως τις χαρακτηρίζει, μαρτυρίες του ειδικού ορθοπεδικού Σίμου Ιωάννου και των γιατρών Κωστάκη Χατζηβασίλη που κατέθεσαν για λογαριασμό του ενάγοντος. Το Δικαστήριο ακολούθως καταλήγει ότι ο ενάγων στο μέλλον δεν μπορεί να κερδίζει 5 όσα κέρδιζε από την εργασία του πριν το δυστύχημα. Επί του σημείου αυτού, όπως επίσης και για τις συνέπειες των τραυμάτων του ενάγοντος και κυρίως για την πιθανότητα ανάπτυξης οστεοαρθρίτιδας, η ιατρική μαρτυρία που δόθηκε για τις δύο πλευρές ήταν εκ διαμέτρου αντίθετη.

10

Πολύ φοβούμαστε ότι το Δικαστήριο παρέλειψε να παραθέσει με ακρίβεια ποια από τις δύο δι'ιστάμενες ιατρικές εκδοχές αποδέχεται σαν πραγματική, ενώ δεν αφήνει ούτε και περιθώρια για να διαπιστωθεί ποια μαρτυρία στην ουσία θεώρησε ως αποδεκτή. Το 15 Δικαστήριο λαμβάνοντας υπ' όψη, όπως αναφέρεται στην απόφαση, μεταξύ άλλων παραγόντων και τις επιπτώσεις των τραυμάτων που υπέστη ο ενάγων, καθώς και τις μελλοντικές προοπτικές σύμφωνα με την ιατρική μαρτυρία, κατέληξε στο ποσό των £12.000 υπό μορφή γενικών αποζημιώσεων. Όμως, αφού δεν έχει ξεκαθαριστεί 20 προηγουμένως ποια είναι η ιατρική μαρτυρία που το Δικαστήριο έχει δεχθεί, δεν είναι φανερό ποιες εννοεί ως μελλοντικές επιπτώσεις των τραυμάτων, αυτές που ισχυρίζεται η ιατρική μαρτυρία για τον ενάγοντα ή αυτές της υπεράσπισης; Χωρίς το υπόβαθρο αυτό δεν μπορούμε να καταλήξουμε στη διαπίστωση των μελλοντικών 25 προοπτικών του ενάγοντος και κατά συνέπεια δεν μπορεί να εξαχθεί με την απαιτούμενη ασφάλεια το απαραίτητο δικαστικό συμπέρασμα.

30

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσίβλητου υποστήριξε, χωρίς φοβούμαστε πολλή πειθώ, ότι το Δικαστήριο αποδέχτηκε ως αξιόπιστη τη μαρτυρία του Μ.Ε.2 Σίμου Ιωάννου. Απλή ανάγνωση της απόφασης του πρωτόδικου δικαστηρίου δεν δικαιολογεί ένα τέτοιο συμπέρασμα. Αντίθετα, όπως είπαμε πιο πάνω, το λεκτικό δείχνει ότι σε ορισμένα αποσπάσματα της απόφασης υιοθετείται η θέση και 35 η ιατρική μαρτυρία που δόθηκε για τον εναγόμενο και σε άλλα η ιατρική μαρτυρία που δόθηκε για τον ενάγοντα. Αν η μαρτυρία των δύο πλευρών στο συγκεκριμένο σημείο ήταν ταυτόσημη ή διέφερε σε μικρό βαθμό, κάτι τέτοιο πιθανόν να μη δημιουργούσε πρόβλημα. Όμως στην παρούσα υπόθεση η μαρτυρία των δύο πλευρών 40 πάνω στις συνέπειες των σωματικών βλαβών του ενάγοντος είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. Το Δικαστήριο, ενώ αρχικά αποδέχεται την ιατρική μαρτυρία της υπεράσπισης, παραθέτοντας μάλιστα με μεγάλη λεπτομέρεια τόσον αποσπάσματα από την κοινή ιατρική έκθεση που ετοιμάστηκε από τους γιατρούς του εναγόμενου όσο και

τα συμπεράσματά τους, προχωρεί και δέχεται ότι ο ενάγων δεν μπορεί να εργαστεί όπως προηγουμένως, θέση που αποτελεί την εκδοχή του ενάγοντος. Με άλλα λόγια, η πρωτόδικη απόφαση περιέχει συμπεράσματα πάνω σε σοβαρές πτυχές της υπόθεσης, όπως οι συνέπειες των τραυμάτων, η απώλεια εισοδημάτων και η πιθανότητα έλευσης οστεοαρθρίτιδας, που είναι αλληλοσυγκρουόμενες. Κάτω από τις περιστάσεις η έφεση θα πρέπει να επιτύχει. 5

Άνκαι η επανεκδίκαση υποθέσεων θα πρέπει να αποφεύγεται, γιατί εκτός από τη συσσώρευση εξόδων δημιουργείται και η αναπόφευκτη καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης και παρόλον ότι όπου κάτι τέτοιο είναι εφικτό το Εφετείο θα πρέπει με την ενώπιόν του μαρτυρία να προσπαθεί να δίδει τελική κατάληξη στην κάθε υπόθεση, εν τούτοις στην παρούσα υπόθεση κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό. Ο λόγος είναι ότι ακριβώς από την πρωτόδικη απόφαση ελλείπουν η κατάληξη και το συμπέρασμα, καθώς και η τελική διαπίστωση του Δικαστηρίου ποία από τις δύο μαρτυρίες έγινε αποδεκτή. Η εκτίμηση της μαρτυρίας αποτελεί πρωταρχικά καθήκον του πρωτόδικου δικαστηρίου που έχει την ευκαιρία να ακούσει τους μάρτυρες διά ζώσης και να καταλήξει στην αποδοχή της μίας ή της άλλης εκδοχής και στην καταγραφή των γεγονότων που δέχεται ως αληθινά. Αυτού του πλεονεκτήματος στερείται το δευτεροβάθμιο δικαστήριο. Εν όψει των πιο πάνω είναι φανερό ότι η μόνη λύση που απομένει είναι η επανεκδίκαση της υπόθεσης. 15 20 25

Η υπόθεση να παραπεμφθεί στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού προς επανεκδίκαση το ταχύτερο δυνατό από άλλο δικαστή. Τα έξοδα της έφεσης θα βαρύνουν τον εφεσίβλητο, ενώ τα έξοδα της πρωτόδικης διαδικασίας θα αποτελούν έξοδα που θα εξαρτηθούν και θα ακολουθήσουν το τελικό αποτέλεσμα της υπόθεσης. 30

*Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα.
Εκδίδεται διαταγή επανεκδίκασης.*